

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
pisane in zadosno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravištvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Kje je naša rešitev!

O tem vprašanju je bilo napisanih že
več besed in stavljenih več predlogov. Pred-
vsem se je vedno poudarjala pri razmotriva-
nju tega problema potreba močne organiza-
cije, ki jo spaja duh solidarnosti in ki jo vodi
ta duh preko vseh težav borbe do zmage.
Predlagala se je stavka kot skrajno sredstvo
v boju za obstanek, predlagala se je ob času
zadnjih skupščinskih volitev ustanovitev po-
sebne stranke javnih nameščencev.

Dogodki zadnjih mesecev so pokazali,
da močne enotne organizacije kljub vsemu
resnemu prizadevanju nismo zmožni ustvari-
ti. Obustava dela, kot solidaren izraz obup-
nega stanja javnih nameščencev vseh kate-
gorij, se je žal, ponesrečila. Ustanovitev po-
litične stranke javnih nameščencev je zadela
na hud odpor. Prošnje, resolucije, grožnje,
sploh vsa lestvica mirnih sredstev, vse je bi-
lo bob ob steno. Preko vsega tega so odloču-
joči činitelji pričeli z brezvestno redukcijo, so
uzakonili strahotne prehodne odločbe v služ-
beni pragmatiki. Napram vsem našim upravi-
čenim pritožbam, resnim predlogom, strasne-
mu materijalnemu položaju smo bili kljub na-
šim neštetim organizacijam brez moči, brez
odporne sile.

Močna enotna organizacija, ki bi vezala
javne nameščence vse naše države, bo še
dolgo vrsto let utopija. Srbijanski nameščen-
ci sploh ne čutijo potrebe po organizaciji, ker
se jim brez te dobro godi, nameščenci na Hr-
vaškem predpostavljajo politične interese
stanovskim, iz Bosne, Dalmacije, Vojvodine
sploh ni odziva, sama Slovenija, če bi se jej
prav posrečila enotna organizacija, je presla-
ba. To realno razmerje je dobro znano odlo-
čujočim faktorjem in zato so se posmehovali
vsem našim prizadevanjem, a mi smo ga pre-
pozno spoznali ter smo tudi do zadnjega ve-
rovali v dobro voljo in objektivnost samo-
radikalne, srbijanske vlade in smo doživeli
vsled tega trpka razočaranja, katerih gotovo
še ni konec.

Ako je bil med nami še naivnež, ki je ve-
roval v pravičnost vlade in kar je podobnih
stvari, temu je »Sl. Narod« z dne 14. avgusta
podrl vse upe in mu brez sramu zaklical: Pro-
daj se vladajoči stranki, ako hočeš biti sit!
»Slovenski Narod«, ki je napolnjen s pomočjo
glasilo radikalne stranke v Sloveniji je priobčil
članek z napisom »Socialni uspehi s pomočjo
opozicije?«, kjer ugotavlja, da uganjajo opo-
zicijski listi, ki se zavzemajo za našo stvar
grdo hinavščino in nadaljuje potem dobe-
sedno:

»Kar se tiče socialnih stremiljenj držav-
nega uradništva in železničarstva sploh, ve-
lja pravilo, da mora to uradništvo stati na-

pram vladi v pozitivnem razmerju, da se ji
mora bližati in najti poslane in posredoval-
ce, kojih namen bo dejansko pomagati uradni-
štvu, ne pa izrabljati socialni pokret uradni-
štva v strankarske namene. Začetek in kon-
ec sedanje demokratske politike je v teoriji
zahteva po močni in strogi notranji politiki, v
praksi pa netenje nezadovoljnosti s central-
no vlado, mesto sodelovanja in podpiranja.
Državno uradništvo se bo rajši oprijelo tega
drugega pravca. Ne pravimo, da mora držav-
ni in železničarske uradniki izpovedati iste po-
litične in socialne nazore kakor slučajno vla-
da. Toda vladati mora razmerje lojalnosti,
obračanje na pomoč se naj vrši preko ljudi,
ki imajo do vlade zaupanje, ki ji znajo pred-
očiti položaj prizadetih in njihova pravična
stremljenja.

To je povedano dovolj jasno. Javni na-
meščenci ne smejo pričakovati izboljšanja
svojega gmočnega položaja zato, ker so tega
potrebni, ker so v pravici, nego samo tedaj,
ako bodo do pičice izpolnili zapovedi »Slov.
Naroda«. Ako bodo sami prosili za pomoč,
bodo dobili namesto kruha škorpione, ali če
se bodo obračali za pomoč »preko ljudi, ki
imajo do vlade zaupanje«, bodo dobili, za
kar so prosili. Kakšna logika je v tej trditvi!
Ako se obračajo javni nameščenci potem
svoje organizacije direktno na vlado za po-
moč, kakor so to vedno storili, že s tem do-
kažejo, da imajo sami do vlade zaupanje, ker
drugače bi se ne obračali nanjo za pomoč,
temveč bi hodili — ako bi hoteli s svojimi
zahtevami škodovati državi — k opozicijo-
nalnim strankam s klici na pomoč, kar pa
niso niti enkrat storili. In čemu bi potrebovali
pri tem še nekega svedoka, ki bi vladi potr-
dil, da so njih zahteve upravičene? Tisoč-
krat je bilo že javno priznано — in Sl. Narod
sam je to neštetokrat priznal — da so naše
zahteve upravičene, da ni treba za to poseb-
nega dokazovanja.

Da ne bi vladalo razmerje lojalnosti od
strani javnih nameščencev napram vladi in
državi, za to nam pač ni treba naštevati doka-
zov. Dokaz, ki odtehta vse druge, je pač že
v tem, da vrše nameščenci vseh kategorij
svojo službo lačni in raztrgani prav tako
vestno, kakor da bi jim dajala država vse,
kar bi jim bila dolžna dajati. Nasvet lo-
jalnosti naj adresira Sl. N. drugam.

Iz vsega Narodovega članka izzveni po-
ziv, da naj pristopijo javni nameščenci radi-
kalni stranki, potem bodo morda dobili kak
bakšiš in morda jih ne bodo tako hudo zadele
prehodne določbe. Tista sramežljiva ugotov-
itev Sl. Naroda, da ni treba, da bi javni na-
meščenci izpovedovali iste politične in soci-
jalne nazore kakor vlada, je v članku le radi
lepšega, le še za tisto plast naivnežev, ki so

sploh neozdravljivi. Vsi drugi bodo zmisel
Narodovega članka pravilno razumeli.

Narodov članek nam daje torej po tako
dolgem iskanju realen odgovor na vprašanja:
Kje je naša rešitev.

Kogar ni sram samega pred seboj, kdor
hoče slediti že nekaterim »visokim« zgle-
dom, ta naj se potruži v sekretariat narodno radi-
kalne stranke.

Slovenski Narod bi pri tej priliki spomnil
le še na njegovo ulogo, ki jo je igral takrat,
ko je v deželi Kranjski neomejeno vladala
SLS, ki je delala enako s svojimi uslužbenci
kakor dela sedaj radikalna stranka. Kdo je
one metode obsojal najhujše? In sedaj?

Naše zadruge.

(Nadaljevanje in konec.)

Vrednost in pomen nabavljajalnih za-
drug za državne nameščence pa spozna-
mo popolnoma še le tedaj, ako se zamisli-
mo v čl. 59 uredbe o nabavljajalnih zadrugah,
v katerem so našteje naloge Saveza. Samoposebi je umevno, da imajo ravno ti-
ste naloge tudi zadruge same, ako jih le
morejo same ali pa s pomočjo Saveza
izvršiti. Izmed 11 točk omenjenega člena
si oglejmo bližje samo nekatere. Točka
5. nalaga Savezu in torej tudi zadrugam,
da proizvajajo same kolikor mogoče po-
trebščin, da se torej osamosvoje, da ne
bodo navezane niti na producente, tem
manj še na veletrgovce, da o malih trgov-
cih niti ne govorimo. V ta namn naj usta-
navljajo svoje delavnice, tvornice i. dr.
Na prvi pogled se nam to zdi skoro fan-
tastično. — Državni nameščenci in delav-
nice, tvornice, — kje je kaj takega mogo-
če! No, — počasi se človek vsega privadi
in tudi to se nam ne bo zdelo tako nemo-
goče, ako se spomnimo že v mladosti
načuenega izreka: »zrno do zrna pogar-
ča...« Pričeli bi s čem malim, n. pr. z
malim mlinom, kjer bi mleli v svoji režiji
žito, nadaljevali bi počasi z izdelavo dru-
gih manjših potrebščin, kakor n. pr. mazi-
lo, krema za čevlje, ustanavljali bi delav-
nice za obleko, perilo i. dr., tako bi prišli
polagoma do večjih podjetij, tovarn za
milo, za kvas, za cikorijo in slično, do-
kter bi ne zmogli kaj večjega, popolnejše-
ga in boljšega. Ako zmorejo to posamez-
niki, zakaj bi ne zmogle tega naše zadru-
ge. Koliko delavstva bi dobilo pri tem
svoj zaslužek, koliko rodbinskih članov
državnih nameščencev bi bilo lahko s tem
rešenih pomanjkanja in bede!

V točkah 6, 7 in 8 navedenega čl.
omenjene uredbe se nalaga dalje Savezu

in zadrugam, da sprejemajo hranilne vloge združnikov in nezadružnikov, da jim odpirajo kredite, da organizirajo zavarovanje med njimi, in da organizirajo druga skrbstva za podporo v starosti, onemoglosti itd. Vse to poizkušamo in se trudimo doseči, ker smo spoznali že davno, da je vse to nujno potrebno. Zato imamo n. pr. v Ljubljani že dolgo svoj hranilni in posojilni konzorcij državnih nameščencev, zato ustanavljajo posamezne organizacije svoje pogrebne in podpirne sklade, zato imamo po raznih krajih razne uradniške menze, pa vse to je znak zavesti in dobre volje maloštevilnih posameznikov, med tem ko stoji večina nedelavno in brezbrizno ob strani. Vsled tega in pa vsled svoje razcepljenosti se vse te ustanove vzdržujejo z velikim trudom in naporom in ni čuda, ako v svoji težki in neprestani borbi za obstanek ne morejo zadostiti vsem svojim nalogam. Državni nameščenci in njihove organizacije, ki so tako srečne, da imajo dati kaj v hranilnice, nalagajo svoj denar v kapitalističnih, privatnih hranilnicah, njihov lastni hranilni in posojilni konzorcij pa se le z velikimi žrtvami posameznikov vzdržuje pri življenju. Drž. nameščenci in njihove organizacije se ne zavedajo, kako malo koristijo s tem sebi, ako nalagajo svoj denar v privatnih kapitalističnih hranilnicah, ker s tem, da dobivajo od njih malenkostne obresti, so od njih tudi odpravljeni, njihov denar pa se uporablja po večini v kapitalistične svrhe, to se pravi, proti vlagateljem samim. Namesto od premožnejših državnih nameščencev in njihovih organizacij si mora potem naš Hranilni in posojilni konzorcij izposojevati denar proti visokim obrestim od teh hranilnic in bank, da ga more posojevati, seveda proti še višjim obrestim potrebnim prosilcem. Narobe svet! — Namesto, da bi državni nameščenci in njihove organizacije nalagale svoj denar v svojem hranilnem in posojilnem konzorciju, v katerem je prav tako varno naložen, kakor v drugih hranilnicah in kjer dobivajo enako visoke ali še višje obresti kakor drugod in kjer o uporabi svojega denarja in o dobičku sami odločajo, ga nosijo v druge hranilnice, kjer se uporablja, kakor že zgoraj omenjeno, največkrat proti njihovim interesom in, kjer nimajo oni ničesar odločati. To je res višek brezobzirnosti. Prav tako, kakor pri nabavljalnih zadrugah. Državni nameščenci kupujejo svoje potrebščine pri trgovcih in nosijo tje svoj pičli in težko prislužen denar, katerega uporabljajo ti največkrat v svoje popolnoma egoistične svrhe in ne vprašajo pri tem prav nič za mnenje drž. nameščencev. Nabavljalne zadruge vsled tega nimajo potrebnega kapitala in nimajo kredita, ker nimajo dovolj članov-odjemalcev. Naše zadruge morajo vsled tega kupovati svoje potrebščine tudi pri trgovcih in jih prodajati brez zaslužka svojim članom po enakih cenah kakor trgovci. Ako bi imeli le nekaj stanovske zavednosti, bi taki tovariši prišli na to, kako malo koristijo s tem sebi in koliko škodujejo celoti.

Državni nameščenci in njihovi svojci niso zavarovani proti boleznim, neugodam, onemoglosti in ako njihovi prejemki v aktivni službi niso zadostni, da niso povoljno preskrbljene njihove družine za slučaj smrti. Hipno pomoč v smrtnih slučajih skušajo nuditi ustanovljeni pogrebni in podporni skladi posamnih organizacij. Dyomim, da jim bo pri sedanjih razmerah to vedno uspelo, in ako se jim to tudi posreči, je to komaj drobna kaplja v morje.

Ako je beda že itak vsakdanji gost v naših družinah, se prične v njih pravi peklen šel po smrti njihovega vzdrževalca. Kdo jim potem pomaga, kako naj se jim potem olajša alj omogoči življenje, ker tu ne zadostuje le enkratna, če tudi izdatna pomoč, ampak tu je treba nekaj trajnega, stalnega. Tu ne bodo imeli uspeha naši pogrebni in podporni skladi, kolikor jih je, (čim več jih je, tem slabše) tu ne more poseči vmes majhen hranilni ali posojilni konzorcij s približno 200 člani, tu je treba, da poprime močna, trdna in enotna gospodarska organizacija.

V nekaterih mestih imamo tudi svoje menze. Člani dobivajo v njih proti plačilu hrano. Toda tudi tja hodijo le tisti, ki so k temu direktno ali indirektno primorani in ki si ne morejo drugače pomagati, vsi drugi, ki bi lahko šli, pa ne gredo, ker jim ni za skupnost, ampak za komodnost in za goli jaz. Vsled tega se tudi take menze boré neprestano s smrtjo in žive od danes do jutri največ od injekcij, ki jih dobivajo v obliki raznih podpor.

Kakor je torej malo vsega tega, kar imamo, še to je vse tako razcepljeno in deljeno po posamnih organizacijah, da je evidentno vnaprej, da ne bo moglo dolgo uspevati in zadostiti našim potrebam. K vsemu temu je treba, da se v smislu uredbe o nabavljalnih zadrugah lotijo vseh teh poslov naše zadruge, da organizirajo, oziroma prevzamejo vse omenjene ustanove v svojo upravo, kjer jim bo omogočeno v prid vseh državnih uslužbencev trajno in zdravo življenje. Nabavljalne zadruge naj postanejo naše trdne in močne trdnjave proti vsem našim izkoriščevalcem, one morajo postati naš dom, v katerem naj se koncentrira vse naše delo na gospodarskem polju. Zato pa je potrebno najprej veliko stanovske zavesti in čuta za skupnost. Otresti se moramo separatističnih teženj in posamne organizacije svoje domisljivosti, otresti se malenkostnih poskusov pomagati si v gospodarskem oziru vsak zase v strokovnih organizacijah z različnimi pogrebni in podpornimi skladi, ker je vsaka taka pomoč le trenutna in vsled tega dvomljiva. Kakor posameznik ne zmore nuditi svojemu drugu velike pomoči, tako ne zmorejo nuditi posamne organizacije večje in trajne podpore svojim članom, posebno pri nas, kjer smo razdeljeni ne vem, po čigavem zasluženju na bog ve koliko organizacij, ki so, čim manjše, toliko slabše. Državni nameščenci se moramo tudi odvaditi sprejemati milodare, ker si moramo z vsestranskim in samozvestnim delom sami pridobivati dovelj sredstev za pošteno življenje. Le v skupnosti je naš spas in naša moč. Ako prevzamejo naše zadruge vse naloge, katere imajo po uredbi in ako jih izvršujejo, potem smo lahko zavarovani proti izkoriščanju v trgovinah in obrti, hranilnicah in posojilnicah, zavarovani proti bolezni in neugodam, za starost in onemoglost in za slučaj smrti. Z zavarovanjem proti gospodarskemu izkoriščanju nam bodo naši zvišani prejemki nekaj zalegli, z ostalim zavarovanjem bomo bolje živeli in mirneje gledali v bodočnost. Od tega bomo imeli največ koristi sami, korist bodo imele naše strokovne organizacije, ker bodo razrešene teh dolžnosti in bodo posvečale svoje moči lahko drugemu, potrebnemu delu, korist pa bo imela od tega, in to ne v zadnji vrsti tudi država, ker bodo državni nameščenci prosti vsakdanjih skrbí za življenje, žrtvovali lahko vse svoje moči le njej sami. Na vsem tem jo torej in-

teresirana tudi vlada in bi bilo vsled tega želeti, da vse potrebno ukrene, da dobe na podlagi njenega zakona ustanovljene nabavljalne zadruge vse, v tem zakonu predvidene olajšave in ugodnosti, da se jim omogoči njihov razvoj in procvit. Vsak posameznik in vse prizadete organizacije pa naj skrbijo za to, da se vse naše delo na gospodarskem polju osredotoči v naših zadrugah. O tem naj bi pričel razmišljati najprej morda naš »Hranilni in posojilni konzorcij« v Ljubljani, naše menze in druge gospodarske ustanove, ki bodo pod okriljem nabavljalnih zadrug deležne vseh z zakonom zajamčenih ugodnosti in pravic, kakor n. pr. oprostitev vseh davščin, pristojbin i. dr., kar bo gotovo olajšalo in okrepilo njihovo eksistenco. Naše nabavljalne zadruge naj gredo v tem oziru vsem tozadevnim ustanovam na roko, da pridejo tako čimprej do enotne in močne gospodarske organizacije državnih nameščencev, ki bo zmožna zadostiti uspešno in trajno vsem našim gospodarskim potrebam.

Uradniškim gospodinjam.

Ker ni nikakega upanja, da bi se v bližnji bodočnosti izboljšalo gnotno stanje državnih uradnikov in nameščencev, moramo uradniške gospodinje uravnati svoje izdatke časovni draginji primerno. Za koliko so se zvišale cene, odkar se nam je zadnjikrat dala ona miloščina, uvidi vsaka gospodinja, če pogleda račune od tedaj in sedaj. Kaj storiti? Živeti je treba, jesti morajo naše rodbine vsaj tako in toliko (prenaedle se ne bodo), da si ohranijo življenje in zdravje.

Uradniška gospodinja, ki nima postranskih dohodkov, katere mož nima drugih prejemkov razen svoje uradniške plače, mora delati sama brez služkinje ali postrežnice. Ako so otroci odrasli, naj porazdeli hišno delo. Naredi naj vsak nekaj, tudi otroci, ki hodijo v šolo. Pred in po šoli je telesno delo zdravo in koristno. Kjer so pa otroci še majhni in ovirajo gospodinjino samo pri delu, naj se pošljejo v otroški vrtec. Nekaj ur zjutraj in nekaj ur popoldne bo delala gospodinja nemoteno svoje delo. Ako zjutraj vstane za rana in hiti vse jutro, konča, posebno kjer pomagajo otroci, do kosila lahko vse hišno delo. Da se prihrani drago kurivo in delo zvečer, skuha z obedom tudi večerjo, posebno v toplem času. Posebno priporočljive so pečice tako zv. Hausschatz, ki porabijo le malo kuriva in na katerih se lahko skuha kaj malega. Po malem kupovati ni bilo nikdar ekonomično. Če ima gospodinja doma moke, masti, sladkorja, kave, riža, zdroba belega in rumenega, krompirja in fižola za ves mesec — urediti in razdeliti si mora tako, da izhaja in da ne bo rodbina zadnje dni v mesecu stradala. Žal še je v navadi pri vsej bedi in mizeriji, da si ponekod privoščajo prve dni dobrih in finih jedi, da, celo vina, dočim je proti 20. dnevu meseca prazna shramba in blagajna. Varčna in pametna gospodinja mora skrbeti, da bo rodbina imela hrane ravno tako zadnje dneve kakor prve. Zato naj naroči pri jestvinarju najpotrebnejše, kar naj tudi plača takoj. Dolgove delati, dolgove si nakladati na rame, se pravi, ne živeti več niti ene ure brez skrbi. Če je bilo že prej težavno, izkopati se iz dolgov, je sedaj absolutno nemogoče. Ko gospodinja plača jestvine, ji ostane seveda le malo za druge potrebščine. Tu in tam morda za kosček mesa in za zelenjavo. Stanovanje, drva in premog požro poleg jestvin še znatne vsote. Ako krije gospodinja vse te izdatke samo z golo moževno plačo, ako zadovolji svojo rodbino s hrano tako, da je zdrava in da ima vsaj za silo dosti, ima lahko mirno vest. Zboleti seveda ne sme noben član rodbine, ker

uradnik ne more plačevati predragih zdravnikov in zdravil.

Obleči in obuti se, je brez postranskih virov nemogoče, kvečjemu je možno plačati vsak mesec enemu iz rodbine po ene podplate. Da se obleke prenašajo, da se krpa in maši, da se klobuki nosijo po več sezon, ve vsaka uradniška gospodinja predobro. In tu se nehajo moji nasveti, ker čudežev ne znam delati.

Gospodinja.

Tantijeme.

Že v stari Avstriji je izplačevala pošt-na uprava telegrafistom - hugh'stom in morsistom — tako imenovane tantijeme, to je nekaka nagrada za izvršeno delo. Ne sme se pa misliti, da so to ogromne vsote, morda take kakršne plačujejo banke in drugi taki zavodi svojim delničarjem in uslužbencem, ne, ne, dobivali so n. pr. za vsakih odpravljenih ozir. sprejetih 10 besed ali eno enoto povprečno, reci in piši: pol vinarja, torej za 100 besed 5 v in šele za 1000 besed ozir. 100 enot 50 vinarjev, vendar je zaslužil dober hughist pri večjem prometu do 100 kronc mesečno, morsist pa kakih 40. Kdor je torej več telegrafiral, več je zaslužil.

Te nagrade so pa dobivali, kakor omenjeno, samo telegrafisti, hugh'sti in morsisti, druge telegrafu pridružene moči pa nič.

Ministrstvo za pošto in telegraf v Beogradu je pa raztegnilo izplačevanje tantijem s 1. julijem 1920. leta na vse osebe, ki je pridruženo telegrafu in telefonu in sicer »radi što večeg podstreka na rad a u interesu što boljega telegrafskog i telefonskog saobraćaja.«

Po tem novem pravilniku prejema torej tantijeme tudi kontrolorji, mehaniki, telefonistke in druge pomožne moči.

Te tantijeme se zaračunavajo »po broju izvršenih operacija ali pa »po broju radnih časova«, telegrafisti in medkrajevne telefonistke po številu napravljenih besed (enot) ozir. telefonskih zvez, drugi pa večinoma od ure. V podrobnosti se ne spuščam, pripomnim samo to, da so te nagrade po novem precej znižane, vendar je zaslužek za sedanje draginske razmere tolik kot nič. Samo dva primera: Poprej je zaslužil dober hughist, kakor zgoraj omenjeno, 100 kron ali 25 Din, dandanes povprečno 140 kron ali 35 Din, morsist pa prej 40 kron ali 10 Din, sedaj 60 kron ali 15 Din na mesec.

Kaj ni ta povišek smešen v primeri s predvojno valuto in plačo. Ko je prejel marsikateri hughist več tantijeme na mesec kot je znašala njegova mesečna plača?! Dandanes ne dobi za ta postranski zaslužek niti za en dan prehrane, za boljše košilo in večerjo v gostilni pa prav gotovo ne.

In kakor se čuje, nameravajo še te malenkostne nagrade ustaviti ozir. ukiniti, najbrže za to, da bi se več prištedilo, eni pa trdijo da zato, ker se uslužbenci po drugih oddelkih pritožujejo, da niso tudi oni deležni teh nagrad. In to — bodimo iskreni — po pravici, kajti delo pri okenjih, blagajnah, je vsaj tako odgovorno kakor pri telegrafu ali telefonu. In kaj šele pri odpravi p'sem, kjer uradnik stoji in se ziblje pred predalci po celih 7—8 ur; to ni samo težavno in utrudljivo ročno delo, ampak tudi duševno. Kdor ni dobro podkovan v zemljepisju, bi ne opravil nič ozir. zamudil vse poštne zveze in vlake.

Vse to je res, drugo vprašanje pa je, če je vredno zavidati telegrafiste za tiste uboge »pare«.

Toda, dasi so tantijeme bagatela, vendar veliko pripomorejo, da se telegrafisti čimprej odpravljajo in dostavljajo; tantijeme so povod za nekako tekmo, kdo bo napravil več enot, nekako posebno veselje, zadovoljstvo in ponos. Obenem se tu pokaže spretnost posameznega telegrafista.

Tantijeme so pa tudi izvanredno bodrilo za vztrajno delo. Kolkokrat je kak vod (proga) slab, da je skoraj vsako delo izključeno, toda tantijeme, te bodrijo dalje in jemalca, da se v istini žrtvujeta in delata z neumorno vztrajnostjo. Včasih se mora ponoviti vsaka druga beseda po trikrat in še večkrat, ker jemalec ne dobi zaradi slabega voda razločnih znamenj. In še sto drugih ovir in zaprek premaga jemalec, da le nakleplje čimveč tantijem.

Kdo bi se sicer toliko ubijal in žrtvoval, če bi ne bilo tega malenkostnega postranskega zaslužka! Nihče, pa če bi bil še tako vnet za službo. Pa še nekaj je treba pripomniti. Za Hughesov aparat je potrebno posebno, dolgotrajno šolanje. Ni vsak za ta posel, nekateri se vežbajo mesece in mesece, pa jim ne gre in ne gre izpod rok. Začetniki morajo preslišati in požreti marsikatero, spretni starejši hughisti jih takoj naženo in zapode od aparata. Kdor ni posebno vztrajen, omaga in da za vselej slovo »Hughesu«. Koliko trpe oči, ki švigajo od telegrama na tipke in obratno, po cele ure ponoči in podnevi. To je težavna služba, ki zasluži po vsej pravici še posebne nagrade; pa vse se pozabi, vse pretrpi in prenese, samo in edino zbog »tantijem«.

Zdelo se mi je potrebno, da to povem in obrazložim ter odločujočo upravo opozorim na te momente in neizogibne posledice, če bi se uknilo izplačevanje telegrafskih tantijem, ki so običajne sedaj že v vseh državah.

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj STOWE. Zastopstvo Ljubljana, Šelenburgova u. 6/I.

Vestnik.

Nerednost v plačevanju naročnine je vedno večja! Vemo, da so gnotne razmere gg. naročnikov obupne, vendar moramo vztrajati na tem da se nam list plača, ker sicer nikakor ne moremo zmagovati stroškov tiska. Tekom zadnjih četrtletij so se zaostanki na naročnini zelo pomnožili tako, da niti ena tretjina naročnikov nima naročnine redno plačane. So sicer zelo točni plačniki, a žal jih daleko presega število onih, ki s plačilom odlagajo od četrtletja do četrtletja. Tem v prvi vrsti velja današnji poziv, zato smo pri zadnji številki vsem, ki nimajo do 30. jun. t. l. povsem plačane naročnine ponovno označili poleg naslova svote, ki je z dnem 30. jun. v zaostanku. Vso doslej vplačano naročnino smo pri tem vpoštevali tako, da ima vsak zabeležen le oni znesek, ki je z 30. VI. na dolgu za nazaj! Prosimo vse, da nam vsaj dolžne zneske čimprej nakažejo; kdor ima večji zaostanek, naj odplača vsaj del istega, ostalo pa pozneje, položnice ima vsak že itak od prej, ker jih ni vporabil! Vse gg. toariše pa prosimo, da agitirajo za naše glasilo, nabirajo nove naročnike in prispevke za tiskovni sklad. Uprava.

Širša seja O. Z. je bila 2. avg. v veliki dvorani restavracije Zvezda. Na tej seji je poročal narodni poslanec prof. Reisner o službeni pragmatiki in raztolmačil najvažnejše določbe novega zakona. Izjavil je, da je službena pragmatika v svojem bistvu takšna, da se lahko primerja z enakimi zakoni modernih držav. Ako bi ne bilo zloglasnih prehodnih določ in ako ne bi istočasno dobili zakon o ustroju vojske, ki daje častnikom ogromne plače v primeri z našimi, bi bili lahko javni nameščenci z novim zakonom povsem zadovoljni. Materijalnega izboljšanja — vsaj znatnega ne — ne prinaša novi zakon, a drugače so njegove določbe takšne, da bodo državni nameščenci zavarovani pred samovoljnostjo političnih strank.

Prehodne določbe se uveljavljajo. Slovenski dnevniki so zadnje dni poročali, da je na državni železnici, direkcija Zagreb, upokojenih okoli 40 slovenskih uradnikov, rodbinskih očetov. Samo slovenskih, zapomnimo si to dobro. Ko bo redukcija dovršena, bo prav zanimiva statistika, ki bo pokazala razmerje med reduciranimi slovenskimi, hrvaškimi in srbijanskimi nameščenci. Slovenski in hrvaški uradniki se bodo morali umakniti, da bodo zasedli njih mesta srbijanski uradniki, ki seveda nimajo vsi prostora v Beogradu, po drugih srbijanskih mestih pa seveda ni tako prijetno kakor po prečanskih.

Milošćine. Vedno pogostejše se ponavljajo po slovenskih dnevnikih prošnje javnih nameščen- cev s številno rodbino, ki prosijo milodarov. Tem svetujemo, da gredo ob nedeljah in praznikih na Bled in v Rogaško Slatino, kjer je sedaj toliko bogate gospode, ki razsipa denar, in da tam be- račijo ter povedo, kdo da je njih delodajalec.

Čehi in mi. Pod tem naslovom je priobčil Albin Lajovic v 4. številki »Konzumenta« v Ljubljani potopisno črtico o čeških konsumnih društvih. Tako opisuje »Zapadnočeško konsumno društvo«, o katerem pravi, da že takoj lastno moderna stavba, ki je deloma tudi v lastni režiiji izdelana, napravi na tujca privlačen vtis. Organizacija tega konsumnega društva je pa naravnost kolosalna, kajti večina industrijskih izdelkov izhaja iz lastnih delavnic. Tako imajo: 1.) lastno krojaško delavnico s predmojstrom in 16 pomočniki; 2.) čevljar- sko delavnico s 24 čevljarji; 3.) lastnega so- daja; 4.) lastno mlekarno z dnevnim prometom 2000 litrov mleka; 5.) vozni park s 6 avtomobili; in 25 konji ter lastno kovačnico! 6.) najmodernejšo, z mlinom spojeno parno pekarno; 7.) mesnico in prekajevalnico, v kateri je zaposlenih 26 me- sarjev; na svežih klobasnih izdelkih je dnevnega 800 do 900 kg; 8.) lastno pražarno kave in še mno- go drugih naprav. — Res je, da je zapadnočeško konsumno društvo centrala velikega, že delj časa obstoječega društva, toda kljub temu vprašujem, ali bomo mi kdaj dosegli takšno stopnjo? Odgo- vor imam deloma takoj pri rokah: tako dolgo bo- mo ostali v malenkostnem životarenju, dokler ne bodo vsi državni nameščenci uvideli, da le v skupnosti dosežemo kaj prida. — (iz Nabavlj- ačke zadruga.)

— Posledice redukcije. Zagrebški »Naš Glas« poroča, da je bil v Boljanici, okraj Plevlje, redu- ciran kotarski predstojnik Jovan Bajić. Zakaj je bila izvršena redukcija, tega mu seveda niso po- vedali. Bajića je redukcija tako potrla, da se je ustrelil. — Ali je vlada v Beogradu slišala ta strel?

Pisalni stroji itd.
mehanična delavnica (popravljalnica)
Ljubljana
Šelenburgova ul. 6/I.
L. BARAGA.

Čevlje kupujte od domačih tovarov tvrdke Peter Kozina & Ko. z znakom »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna za- loga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Barva, kemično čisti in
pere vse tovarna

Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4-6.

Priporoča se za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin
tvrdka

M. Tičar, Ljubljana.

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Priporoča se
modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

A. & E. Skaberne

Ljubljana.

Manufakturna in modna
veletrgovina.

Solidno blago. Nižke cene.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniški in šolski potrebščinami

Karol Till,

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

(lastnik Gruber in Pokovec).

Prvovrstno blago in zmerne cene.

TEXTILIA

Ljubljana

Telefon številka 177.

Brzjavljeno: Textilia.

P. n. Konečno se nam je posrečilo, uvažati neposredno
od prve in največje ameriške tovarne hranil.

Wrigleyjeve žvečilne gumi bonbone (Chewing gum)

Z žvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi
bonbonov Wrigley si prihranite mnogo denarja in do-
sežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani žejo.
Odstrani slabi ustni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo
in zaspanostjo. Varuje zobé pred gnitobó in jih obdrži
zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak.
V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljše nadome-
stilo „Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni“.

Dobi se povsod in pri
generalnem zastopstvu
Drogerija

„Adrija“

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„ZVEZDA“
Ljubljana.

Kavarna — Restauracija — Vinska klet
s prostranim senčnatim vrtom.

Točijo se pristna štajerska in dolenska — metliška vina, vedno sveže pivo „Union“ in „Zalec“. Sveža gorka in
mrzla jedila po zmernih cenah vedno na razpolago.

Dnevno od 17. do 24. ure koncert.

Ob četrtkih in sobotah tudi koncert „Dravske divizije“.

Za obilen obisk se priporočata

Fran in Roza Krapeš.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščenec in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorna urednica Štebi Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte
le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“.
Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Razne vrste čevljev

od 50 Din naprej razprodaja

tvrdka

Henrik Kenda

Ljubljana,

Mestni trg številka 17

Ant. Stacul

specijalska in delikatesna

trgovina.

LJUBLJANA,

Šelenburgova ul. 4.

Najboljše peči sedanosti so

Luc-ove peči

Prosimo zahtevajte podpise!

Glavna zaloga za Slovenijo

F. P. Vidic & Kom.

zaloga stavbenega materiala

Ljubljana

Prešernova ulica

Ljubljana.

Stara dobro znana gostilna pri
Ljubljana **DUNAJSKA C.** Ljubljana

popolnoma nanovo preurejena

obratuje v polnem obsegu od

20. avgusta t.l. dalje.

Za obilen obisk se priporočata ALEŠ in REZI ZALAZNIK.

Gričar & Mejač

zaloga oblek za gospode, dame in otroke

samo **Šelenburgova ul. 3**

LJUBLJANA

LJUBLJANA

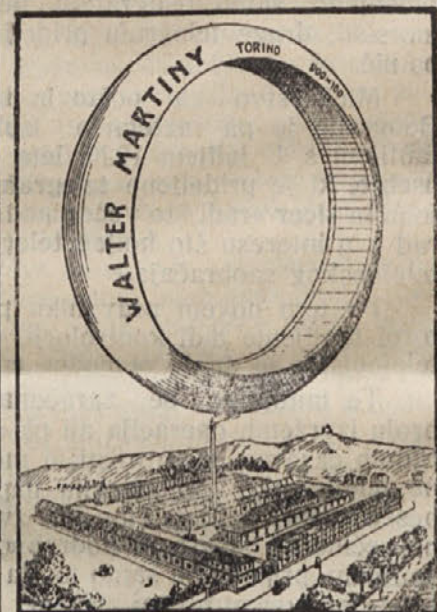
Za nakup manufakturnega blaga se priporoča tvrdka

R. Miklauc Ljubljana

Lingerjeva ulica — Pred Škofijo št. 3.

V zalogi se vedno nahaja velika izbira volnenega, suknenega in
perilnega blaga za obleke, bela tkanina za perilo in postelje izvr-
stne kakovosti, cvilil za žimnice, garniture, šivane in flanelaste odeje,
srajce, predpasnike, nogavice itd.

Prijazna postrežba in znano ugodne cene.

Tovarniška zaloga polnogu-
mijastih obrobov. — Velika
zaloga elektro-materijala.
Zastopstvo svetovnih tovarn.

Trgovska in industrijska delniška družba
Delniški kapital z rezervami Din 4.000.000